

Les claus de l'estil PP,

Ha començat l'ofensiva. La ventada que representà la victòria de Rita Barberà i el Partit Popular en les eleccions municipals del 1990 s'ha convertit en huracà després de les passades eleccions autonòmiques. Un huracà encapçalat per Eduardo Zaplana, president de la Generalitat valenciana, i disposat a eliminar els símbols i els noms, l'estil en definitiva, de l'època socialista valenciana. Des de la ciutat de València l'ona s'expandeix per tot el territori i ha conquistat també Alacant, l'últim reducte del que, deien, era

la modernitat socialista. Vénen noms i tendències pretesament noves, que sempre hi foren amb un clar model a imitar: Madrid, tamisat per una certa idea

El Partit Popular ha arribat a la presidència de la Generalitat valenciana.

A més del seu projecte polític, els populars han començat a imposar una nova imatge artística, literària i social que ja havia tingut com a camp de proves la ciutat de València.

Escriptors, pintors i arquitectes vinculats a projectes socialistes passaran a l'oblit a canvi d'altres noms que ja no podran queixar-se de ser marginats.

autòctona i l'incomparable segell que imposa el pacte amb Unió Valenciana.

Obldar Pérez Casado. El principi va ser posar fi al que quedava d'aquella absurda idea de Ricard Pérez Casado, l'alcalde que s'atrevia a tot, de donar una personalitat i una orientació a la ciutat de València. Sota el concepte d'impossible definició de la mediterraneïtat arribaren palmeres, mostres cinematogràfiques, encontres d'escriptors, trobades musicals... i la taca amenaçava d'escampar-se per tot el país de la mà de Ciprià Ciscar, l'únic conseller de Cultura capaç de seduir i involucrar els principals noms de la Cultura i la creació valencianes. València era moderna. Francis Montesinos feia delirar el món de la moda mentre més al nord, a Vinaròs, Carles Santos sacsejava els que havien oblidat el poder emocional de la música i per tot el país sorgien escriptors, alguns dels quals, fins i tot, tenien una qualitat digna. Per sota de les idees i les maneres hi havia també projectes, projectes ambiciosos com el jardí del Túria o el Palau de la Música de València. Tot semblava possible; però això era fa molt de temps.

D'aquell ideari, diluït per l'aparició de Clementina Ródenas i la marxa a Madrid de Ciscar, ja no queda res. A canvi de les idees megalòmanes de Pérez Casado, l'equip de Rita Barberà va imposar una nova consigna: aturar les iniciatives i els projectes futurs i cercar el dia a dia més evident. Plans de rehabilitació de voreres i invasió de mobiliari urbà *cosmopolita*. I res més. Manteniment i conservació sí; moviment, no. La idea té un avantatge evident: no crea polèmiques de cap mena. I també algun inconvenient: amb un plantejament així no estranya que la candidatura de València a la capitalitat cultural europea del 2000 passara sense pena ni glòria.

L'experiència de València amenaça d'ampliar-se a la resta del país. Els noms, les figures i els estils que l'Ajuntament conservador ha llançat, en oberta oposició als que la Generalitat encara socialista tenia com a seus, ja no tenen cap obstacle. La consigna és donar una alternativa creïble i posar punt i final al passat. Fer veure que la cultura, la creació literària, les arts plàstiques, l'arquitectura no són patrimoni dels socialistes i que els populars, de la mà d'Unió Valenciana, tenen una estètica pròpia preparada per envair la quotidianitat.

Adéu, Sr. Calatrava, benvingut, Mr. Foster. L'arquitectura fa un paper destacat

modalitat valenciana

en el canvi i entre totes les obres i projectes imaginats i realitzats per l'administració socialista un ha esdevingut el símbol del que s'ha d'estigmatitzar: el teatre romà de Sagunt. Risc, experimentació, gosadia i fins i tot aquell color beix que decora tantes façanes oficials socialistes. El teatre de Sagunt ho té tot i el Partit Popular n'ha fet *casus belli*. Ara haurà de trobar la manera de desfer-se'n sense enderrocar la base històrica, cosa ben difícil, o trobar una fórmula, creïble per al seu electorat, que l'excuse de fer-ho.

De la mateixa manera un altre nom ha esdevingut simbòlic: Santiago Calatrava. Descobert a Suïssa per l'administració socialista, li tocà executar les seues obres a València sota el nou govern popular. Sense haver tingut una oposició contundent, els òrgans de propaganda de la dreta local i autonòmica com el diari *Las Provincias* no han parat de llançar inconvenients contra el major projecte valencià de Calatrava: la Ciutat de les Ciències. I ara, després de la victòria electoral de Díaz Alperi, el candidat del PP, a l'Ajuntament d'Alacant, els vents tampoc no hi sonen favorables per a l'arquitecte. Alperi ja ha dit que el disseny de torre de comunicacions que Calatrava preparava no li agrada i ha paralytitzat el projecte. El PP ja té un nom de recanvi. Ve de fora i, per tant, té la pàtina que encara dóna el prestigi exterior i cap dels inconvenients de ser conegut al país, que ací en són molts: Norman Foster; un arquitecte que té, a més entre els seus mèrits, haver arrabassat a Calatrava, de manera fraudulenta segons denuncià l'arquitecte valencià, la reforma del Reichstag de Berlín.

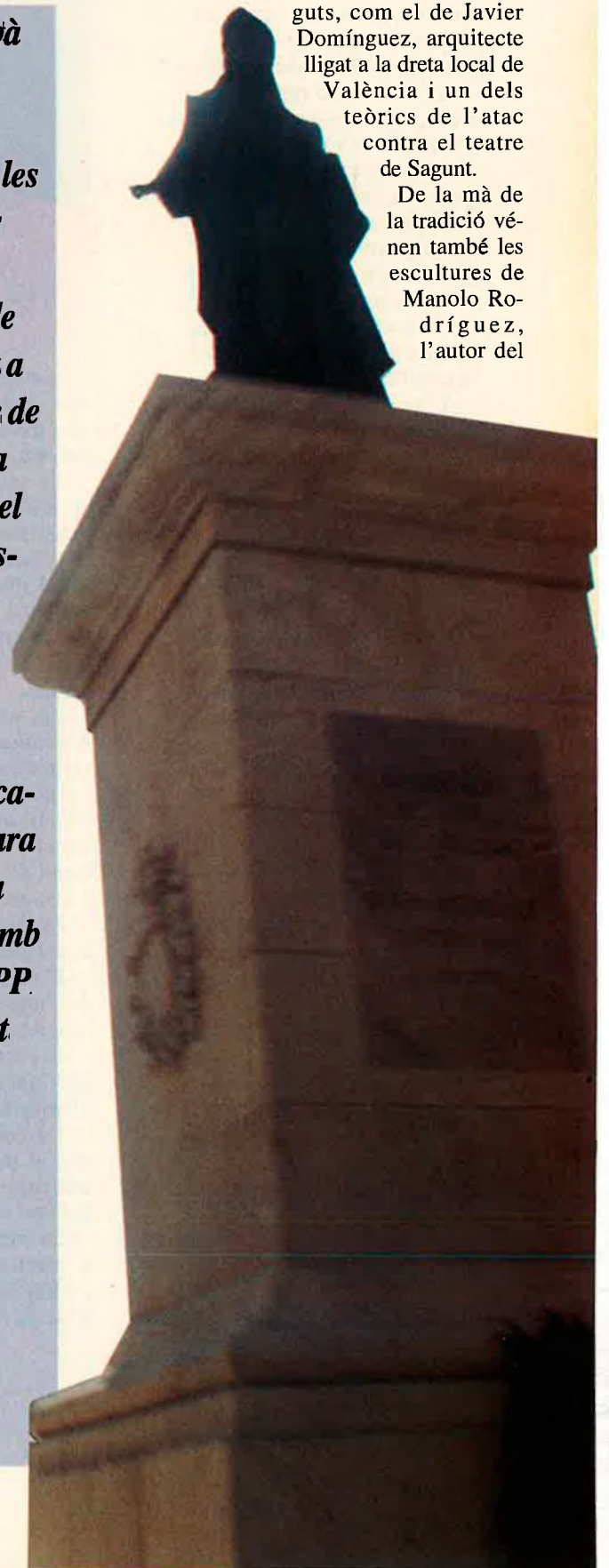
Foster va entrar de la mà de l'alcalde Rita Barberà que aprofità una visita de l'arquitecte britànic per engegar-li: "I per què no fa alguna cosa a València?" I d'ací vingué el projecte del Palau de Congressos, i, més tard, de forma més anònima la columna-banc-rellotge que contribueix a donar prestigi al mobiliari urbà de l'empresa Decaux, autèntic baluard de l'estètica urbana del PP.

Aquest mobiliari i la reforma que l'acompanya en matèria de fanals i senyalització de carrers és l'emblema de ciutat del PP, basat en una fórmula infalible i, com sempre, gens arriscada: tradició i gust populista. A l'altre costat quedà el pla integral de rehabilitació d'Alcoi, orgull de l'urbanisme socialista, condemnat a ser una anècdota en el panorama de les ciutats valencianes del 2000. Amb Foster arribaran també altres noms fins ara poc con-

El mobiliari urbà i l'estàtua de Francesc de Vinatea són de les actuacions més simbòliques de l'Ajuntament de València quant a imatge exterior de la ciutat en una recerca clara del populisme i l'estil gens compromès i clarament tradicional. L'Ajuntament del cap i casal expandeix ara aquest estil a la resta del país amb l'arribada del PP a la Generalitat valenciana.

guts, com el de Javier Domínguez, arquitecte lligat a la dreta local de València i un dels teòrics de l'atac contra el teatre de Sagunt.

De la mà de la tradició vénen també les escultures de Manolo Rodríguez, l'autor del

Què ve i què se'n va

–L'escultura realista, tècnicament correcta, com la de Manolo Rodríguez.

–La pintura també de referents reals, amb més concessions a la vessant onírica; prototipus: Àlex Alemany.

–La literatura simbòlica, les novel·les situades en països llunyans, els assajos eteris i les propostes globals i intangibles sobre poesia o creació.

–La formalitat en el vestir amb lleugeres concessions, sempre de marca, a l'esport o la minifaldilla.

–L'arquitectura discreta i integrada en la tradició.

–La decoració urbana que imita elements de principi de segle.

–La costa turística com a bandera i símbol del país, Benidorm i Benicàssim per damunt.

–Les eixides nocturnes discretes en locals més asèptics sense cap referència cultural i amb uns preus prohibitius.

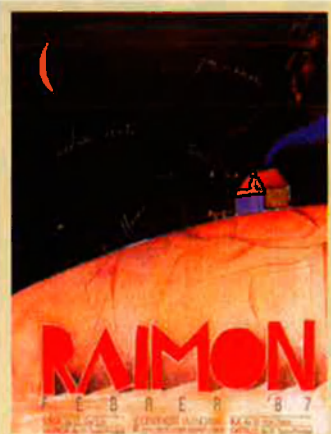
–Les lectures poètiques convertides en festes socials, celebrades en salons o auditoris.

–Els assaigs sobre temes transcendents i pretesament universals.

–La història local i del País Valencià com a col·lecció d'anècdotes i personatges de caràcters heroics.

–Els sastres i modistes "de tota la vida".

–Els llibres de publicacions oficials, de tapa dura amb pròlegs, epílegs, dedicatòries i fotografies.

–L'arquitectura arriscada, com la de Calatrava, o de línies dures com la de Carlos Salvadores.

–La pintura abstracta, el cartellisme compromès, els experiments pictòrics.

–L'escultura d'Andreu Alfaro i altres de referents gens realistes.

–La nit frívola en mànegues de camisa i pantalons texans.

–Les novel·les negres amb personatges identificables i situades al nostre país.

–Les comarques interiors, les ciutats històriques com Alcoi i Xàtiva com a referents de la personalitat valenciana.

–El domini del disseny en la decoració urbana.

–Els *after-hours*, la ruta del bakalao i la festa interminable.

–Les tertúlies i les lectures poètiques en cafès carregats d'història o simbologia.

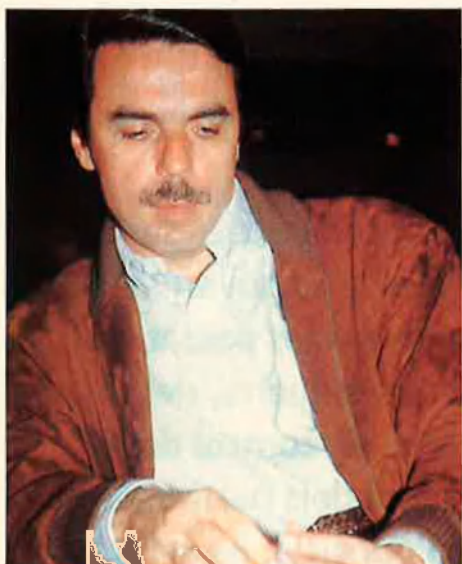
–La reflexió concreta sobre el país, els estudis comarcals o locals amb metodologia moderna.

–La moda valenciana com a símbol de modernitat i diferència, marcada per Francis Montesinos.

monument a Vinatea que presideix la plaça de l'Ajuntament de València. Rodríguez és el màxim exponent de l'artista de gran domini tècnic i cap concessió a la creativitat. En les seues escultures la realitat queda reflectida sense cap afegit. Vinatea és Vinatea, com el monument a la festa de bous del seu poble natal Navaixes és això: uns bous corrent. Res més. Res a veure amb l'estètica d'Andreu Alfaro, orgull oficial, fins fa poc, de la cultura valenciana per la seua recerca constant en el camp de l'equilibri i les formes pures. L'abstracció ha quedat enrere. De Madrid vénen les consignes que aposten amb decisió pel realisme exacerbant com el d'Antonio López, pintor preferit d'Aznar. L'expressió local valenciana és Alex Alemany, pintor d'un surrealisme evident a qui la corporació local va deixar la Llotja i a qui va consagrar un premi guanyat pel seu fill, Alex Alemany. El seu nom esborrarà, almenys en catàlegs oficials, altres com els de Boix, Heras o Armengol, pintors que arriscaren en la tècnica i que a través del cartellisme i altres experiències caigueren en la feblesa del compromís, un antecedent que ara està més a la baixa que mai.

Literatura i llunyania. En el camp de la creació literària el "nou" estil està ben marcat. Contra les novel·les urbanes, concretes i nostres de Ferran Torrent, un dels pocs escriptors que ha aconseguit que un president de la Generalitat li presente un llibre, arriben tot un seguit de noms que propugnen la literatura més "pura" i de referents més que llunyans; i en castellà. La reflexió pretesament intensa sobre formes i intencions últimes, intangibles, i la metafísica més o menys elevada li lleven el lloc a la novel·la negra o la narració sense més.

A través del Foro Universitario Juan Luis Vives i de la col·lecció Escritores Valencianos que edita l'Ajuntament de València comencen a sorgir uns noms lligats al Partit Popular i, fins ara, relegats a una segona fila. Estaven en l'Asociación de Escritores Valencianos en Lengua Castellana o en l'Asociación de Críticos Literarios i es queixaven de quedar relegats al País Valencià per escriure en castellà, però tampoc no aconseguien arribar al mercat espanyol més que a través de col·leccions més que marginals. Són Ricardo Bellveser, columnista de *Las Provincias* que ha publicat en la col·lecció de la corporació municipal el seu llibre *Vita Nuova* o Pedro J. de la Pena, professor de literatura espanyola a la Universitat de València i autor entre altres del llibre *Las preciosas selvas* sobre el qual reflexiona en el III Foro Universitario Juan Luis Vives dins el seminari *El viaje iniciático*. La concessió autòctona arriba amb Lluís Fornès, *el Sifoner*, que per fi ha trobat algú que li publicara les seues dèries occitanistes: l'Ajuntament de

València, única entitat capaç d'editar un llibre com *La València* (primera aparició pública amb l'accent tancat) *occitana*.

De copes pel barri del Carme. L'estil PP té també un referent més diari en la manera de vestir i en els llocs de moda i marxa nocturna que van posant-se de moda. És una còpia d'allò que a Madrid s'ha denominat "aznarmania". Per ells roba esport de marca bona, sobretot Loewe, que pot combinar perfectament amb vestits clàssics bàsicament discrets. Amb això camises a ratlles i detalls, sabates i cinturons, de disseny tradicional. Per elles, la minifalda sense excessos, els *foulards* d'Hermès, les bosses elegants i sòbries i la cabellera curta i el més oxigenada possible. La nit, però, ja no tolera l'esport i s'imposa la jaqueta i la corbata, i el vestit sastre de colors foscos. L'espectacle del barri del Carme a València envaït per una gornació encorbatada és el símbol més evident de la presa de possessió pels votants conservadors d'un dels reductes més reductes de la progressia valenciana.

El turisme com a identificació. La decisió d'Eduardo Zaplana de reservar per a la presidència de la Generalitat l'àrea de turisme té un significat econòmic evident, però també una ideologia afegida que entronca amb la nova imatge que el PP vol crear al País Valencià. Llocs com Benidorm, que va llançar a la popularitat Eduardo Zaplana, o Benicàssim, on estiuja el líder estatal dels populars, José María Aznar, esdevindran referents inevitables del país en mans del PP. Enfront de la "Mediterrània" de disseny que intentaren i no pogueren els socialistes, les marques més tradicionals, totes de creació franquista, com "Costa blanca", "Costa del Azahar" i altres i els esdeveniments més *kitsch* com el festival de Benidorm, mai abans tan promocionat.

En l'estil de vestir i actuar, Eduardo Zaplana ha imitat perfectament les opcions marcades pel líder estatal José María Aznar. Aquesta línia tracta de reduir una mica la seriositat dels vestits seriosos a través de l'esport elegant i sobri.

Els temps canvien de manera veloç. La "nova" etapa aporta en realitat pocs noms nous i alguns que seran claus com Manuel Àngel Conejero, el professor que va conèixer Marc a través de Shakespeare, ja han tingut abans, sota responsables socialistes, poder i publicitat. L'opunitat és única per esbrinar què hi ha i hi hagué de suport propagandístic i de qualitat real. Dels noms del passat recent, alguns continuaran sobrevivint sense problemes en el món de les idees i les arts, a causa de la seua qualitat innegable, mentre que altres desapareixeran amb discreció com a productes polítics que foren. Dels que ara vénen, caldrà vigilar quins, si n'hi ha, aconseguen aprofitar el suport oficial per eixir de les fronteres i demostren així la seua vàlua, i quins es limiten a viure mantinguts amb aires de revenja.

Jordi Sebastià

SEMPRE HI ESTIGUEREN

R. Bellveser, a l'esquerra, o M. À. Conejero, a la dreta, són noms lligats al PP que tenen poc, o res, de nous. El professor Conejero, a més, també va ser home de confiança de l'administració socialista.

R. Bellveser, a l'esquerra, o M. À. Conejero, a la dreta, són noms lligats al PP que tenen poc, o res, de nous. El professor Conejero, a més, també va ser home de confiança de l'administració socialista.

